

ההשלכות ההומניטריות של הפילוג הפלסטיני מבית על רצועת עזה

יוני 2017

עובדות

- ביוני 2007, בעקבות מעשי איבה בין פתח לחמאס, השתלט זה האחרון על רצועת עזה, וכך נוצר פילוג בין הרשות הפלסטינית, שבטיסה בגדה המערבית, לבין הרשויות בפועל מטעם חמאס בעזה. פילוג זה נמשך עד היום.
- מאז 2014 קיבלו כל 22 אלף עובדי הציבור שגויסו לעבודתם על ידי רשויות חמאס פחות ממחצית ממשכורתיהם, וגם זאת באופן בלתי סדיר. משכורתיהם של 62 אלף אנשי הסגל הנותרים בעזה, המשולמות על ידי הרשות הפלסטינית, קוצצו מאז מרס 2017 ב־30% עד 50%.
- באפריל 2017 הושבתה תחנת הכוח של עזה כליל בשל מחלוקות פנימיות על מימון הדלק להפעלתה ועל מיסויו. התחנה חזרה לפעול באופן חלקי בסוף חודש יוני באמצעות דלק שנקנה ממזרים.
- במאי 2017 החליטה הרשות הפלסטינית לקצץ בתשלומיה עבור חשמל המסופק מישראל לעזה; ביוני צמצמה ישראל אספקה זו ב־40%.
- נכון ל־22 ביוני, משקי בית וספקי שירותים בעזה מקבלים חשמל למשך ארבע עד שש שעות ביום.
- 186 מתקנים קריטיים המספקים שירותי בריאות, מים ותברואה ואיסוף פסולת מסתמכים על משלוחי דלק לשעת חירום המתקבלים מהאוי"ם; צפוי שעתודות דלק החירום יספיקו עד אוקטובר 2017.
- בשל עיכובים במשלוחים מהגדה המערבית ופערי מימון ארוכי שנים אזלו כליל 34% מהתרופות החיוניות במחסן התרופות המרכזי בעזה.
- הפנייתם של יותר מ־1,400 מטופלים לטיפול רפואי מחוץ לעזה שובשה מאז מרס 2017, לאחר שהרשות הפלסטינית השעתה ככל הנראה את התשלומים שהיא אמורה לשלם עבור שירות זה.
- בשל אספקת חשמל בלתי מספקת, רוב משקי הבית בעזה מקבלים מים מוזרמים בצינורות במשך 6-8 שעות בלבד מדי ארבעה ימים; מתקני ההתפלה מתפקדים ב־15% מתפוקתם.
- בשל מחסור בחשמל ובדלק, מדי יום מוזרמים אל הים התיכון שפכים שכמעט ואינם מטוהרים בהיקף של יותר מ־108 מיליון ליטר.
- בשל מחסור קריטי באנשי סגל ובציוד, הנובע ביחוד מהקיצוצים בתקציב מצד הרשות הפלסטינית, ההגנה האזרחית הפלסטינית בעזה, הממונה על מבצעי חילוץ בעתות חירום, יכולה לפעול בכחות מ־45% מיכולתה הרגילה.

משחררים מטופלים מוקדם מדי ומצמצמים את שירותי הניקיון והעיקור במתקנים רפואיים. בטווח הארוך, בריאותם של מטופלים נמצאת בסכנה גם בשל עיכובים במשלוח תרופות חיוניות ופריטים מתכלים מהגדה המערבית, ושיבוש הפנייתם של אנשים לטיפול רפואי מחוץ לעזה. המשבר הפיננסי והיעדר הזדמנויות להכשרה מקצועית, בשל המצור, יצרו גם מחסור בסגל רפואי מיומן, במיוחד רופאים מרדמיים, אחיות חדר ניתוח וטכנאים.

המחסור בחשמל ובדלק להפעלת מתקני מים וטיהור שפכים צמצם את הגישה למים והגביר את הסכנה ללקות במחלות המועברות באמצעות מים. ההפעלה המוגבלת של משאבות מים ומתקני התפלה הביאה לירידה בצריכת המים ובסטרטגיות ההיגייניים. קיצור מחזורי טיהור השפכים או שהייתם הגבירו את זיהום הים לאורך חופי עזה. בנוסף, יש סכנה מתמדת של זרימה חוזרת של מי שפכים העלולים להציף רחובות, מצב שעלול להוביל להצפות, עקירה והתפרצות של מחלות המועברות באמצעות מים.

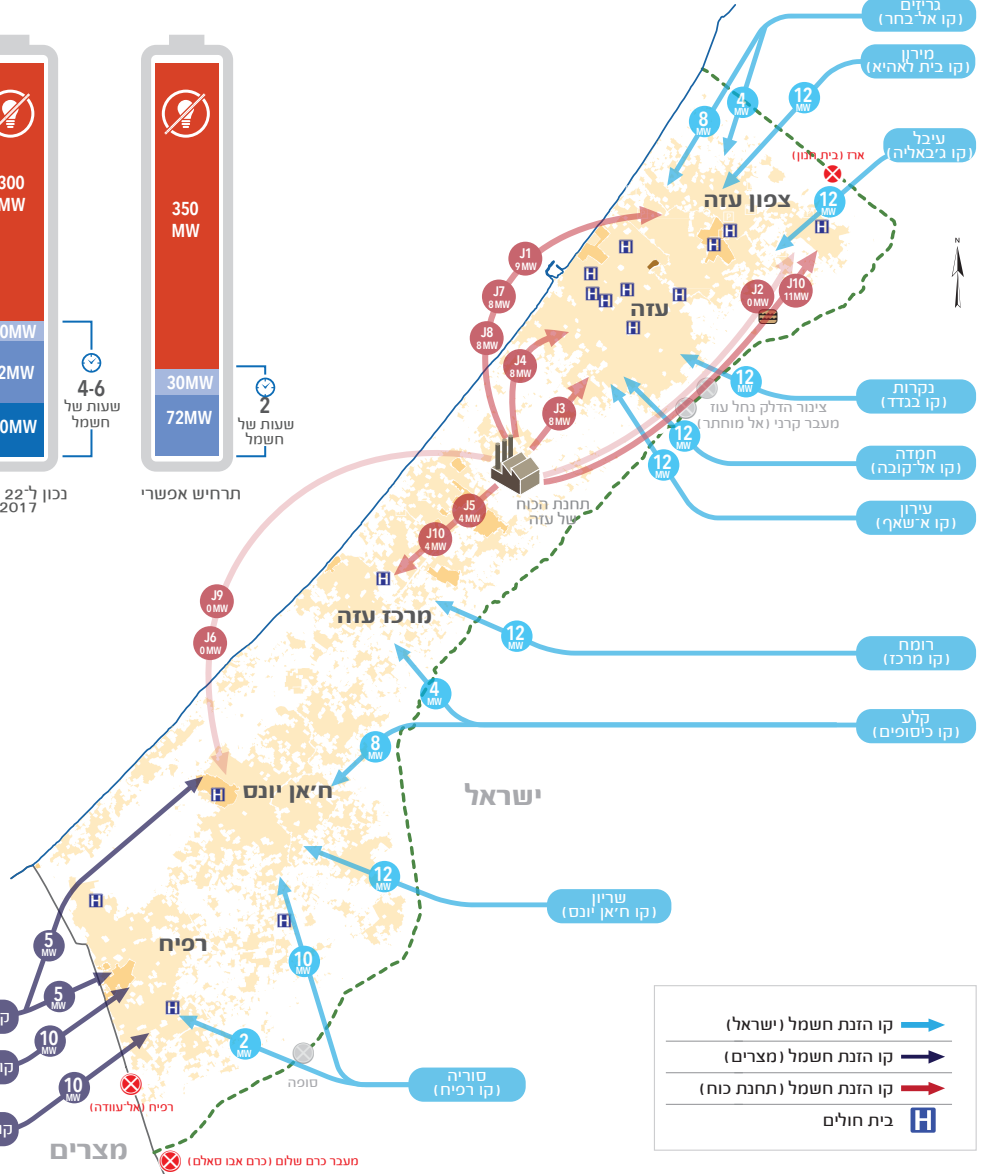
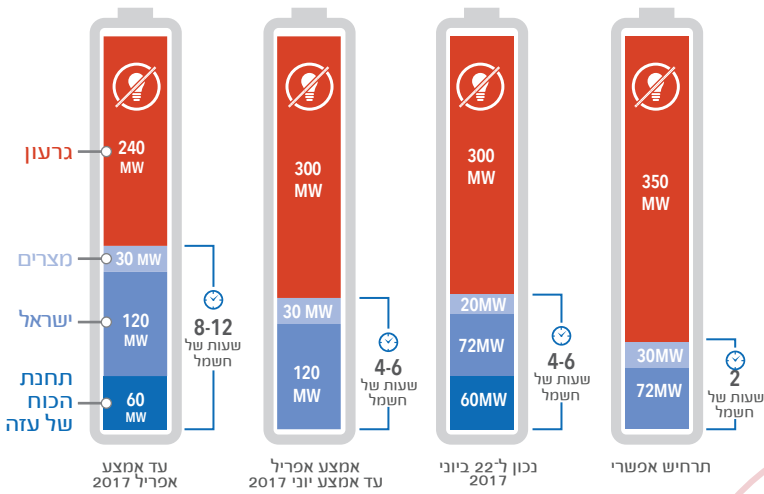
בעקבות השתלטות חמאס, תורמים מרכזיים הפחיתו או התנו את המימון שלהם עבור מיזמים הומניטריים ומיזמי פיתוח בעזה. מצב זה תרם לתיעול הסיוע לאזורים מוסדות שאינם בשליטת חמאס, ולאז דווקא למקומות שבהם זקוקים לו במיוחד. הגבלות הנובעות מחקיקה נגד טרור בארצות המוצא, לצד מדיניות שאימצו תורמים מסוימים האוסרת על כל מגעים שהם עם חמאס, הגבילו עוד יותר את חופש הפעולה של ארגונים בינלאומיים לא ממשלתיים בעזה.

1. פיצול השירות הציבורי הפלסטיני פגע ביכולתם של מוסדות מקומיים בעזה לספק שירותים בסיסיים, לתת מענה במקרי חירום ולאכוף את שלטון החוק, והחריף בכך את מצוקת האוכלוסייה. בעקבות השתלטות חמאס על הרצועה ב־2007 אילצה הרשות הפלסטינית אלפי עובדי ציבור בעזה להפסיק לעבוד, אבל הם המשיכו לקבל את משכורתיהם. עובדים שגויסו לאחר מכן על ידי רשויות חמאס לא קיבלו משכורות באופן סדיר מאז 2014, ואילו משכורתיהם של מי ששכרם משולם על ידי הרשות הפלסטינית קוצצו לאחרונה. אל ההיעדרות מהעבודה כתוצאה ממשבר המשכורות היתוספו תת־מימון של משרדי הממשלה שבטיסם בעזה, כפל התפקידים והיעדר קווי דיווח ברורים.

2. מחלוקות על מימון דלק ומיסויו ועל גביית תשלומים מצרכני החשמל פגעו בתפקוד תחנת הכוח היחידה בעזה והובילו להשבתתה החוזרת ונשנית. בניסיון להתמודד עם הפסקות החשמל היזומות הממושכות נעזרים ספקי שירותים בגרטורים לשעת חירום, התלויים בזמינותו של דלק ואינם מיועדים מטבעם לשימוש רציף. ישראל מטילה הגבלות על יבוא של גרטורים חדשים וחלקי חילוף. ההחלטה שקיבלה לאחרונה הרשות הפלסטינית לצמצם את התשלומים עבור החשמל המסופק מישראל החריפה משמעותית את המשבר.

3. השירותים הרפואיים בעזה נפגעו קשות מהפסקות החשמל והצמצום בתקציב שמקצה להם משרד הבריאות של הרשות הפלסטינית. בניסיון להתמודד עם המחסור בחשמל דוחים בתי חולים ניתוחים אלקטיביים,

ביקוש/היצע של חשמל במגוואט (MW)

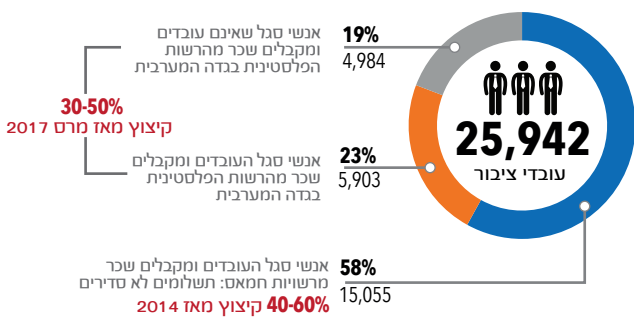

1.9 מיליון
אנשים מושפעים

450 מגוואט
ביקוש החשמל המוערך

קיצוצים במשכורת

אנשי סגל בענפי הבריאות, החינוך והמים והתברואה (מתוך 84 אלף עובדי ציבור)

מקור: משרד הכספים הפלסטיני בעזה

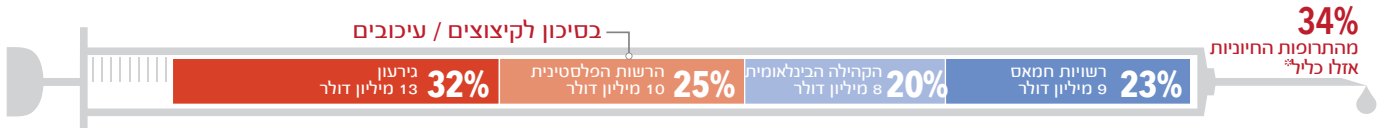
אספקת מים דרך רשת המים

בשעות ובמיליוני מטרים מעוקבים (מלמ"ק)

לאורכי שתייה וכישול, תושבי עזה קונים מים מובלים במכליות או מים מותפלים. בשל משבר האנרגיה, מתקיימת התמלה ברצועת עזה פעילים ב-15% מתפוקתם.

מימון שנתי עבור תרופות ומוצרים מתכלים

מקור: משרד הבריאות הפלסטיני בעזה

* המשלוח האחרון של תרופות ומוצרים מתכלים מהמדינה המערבית נכנס בשבוע הראשון של מרס 2017.